

На основу члана 46 ст.1 т.3 Статута Атлетског савеза Србије, Управни одбор Атлетског савеза Србије на седници одржаној 28. децембра 2011. године, донео је

ЗДРАВСТВЕНИ ПРАВИЛНИК АТЛЕТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

I Опште одредбе

Члан 1.

Здравствени правилник Атлетског савеза Србије (у даљем тексту: Правилник) прописује мере и радње које се односе на здравствену заштиту и здравствену контролу чланова АСС, који су директни учесници такмичарског и тренажног процеса.

Члан 2.

На свим такмичењима која су у календару АСС, а одржавају се на територији Републике Србије, здравствена заштита мора се спроводити искључиво под условима које предвиђа овај Правилник.

II Систематски и контролни лекарски преглед

Члан 3.

Пре почетка и за време бављења атлетиком, свако лице које директно учествује у такмичарском и тренажном процесу дужно је да обави спортско медицински преглед и контролне прегледе. Ако се из здравствених разлога донесе закључак да се прегледана особа не може бавити спортом, неће му се дозволити активност у тренажном и такмичарском процесу.

Члан 4.

У спортском такмичењу може учествовати атлетичар коме је у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења утврђена општа здравствена способност за обављање спортских активности, односно делатности.

Посебна здравствена способност утврђује се поред опште здравствене способности у периоду од 6 месеци пре одржавања спортског такмичења: атлетичарима професионалцима и категорисаним атлетичарима разврстаних у заслужне спортисте Србије, спортисте међународног разреда и спортисте националног разреда.

Изузетно од става 2. овог члана, посебна здравствена способност спортиста такмичара млађих од 16 година и учесника млађих категорија који се такмиче у старијим категоријама, утврђује се у периоду од четири месеца пре одржавања спортског такмичења.

За утврђивање здравствене способности спортских тренера и судија примењују се одредбе овог Правилника о општем здравственом прегледу спортисте такмичара, с тим да здравствени преглед обавезно садржи и психолошки преглед.

Утврђивање психолошког статуса спортских стручњака и спортских судија обавља се једном годишње за појединце млађе од 20 година, а за оне од 20 година и старије једном у три године. Психолошка процена се обавља метедологијом за спортисте, стиме што се уважавају специфични захтеви ових професија.

Психолошки преглед обухвата процену социјалног статуса, својстава личности, вредносних оријентација и ситуационих специфичних својстава и понашања (мотиви, циљеви, сагорелост, извор стреса и начин борбе).

Члан 5.

О утврђеној здравственој способности спортисте такмичара води се евиденција, уношењем података у медицинску документацију, од дана прве регистрације за одређени атлетски клуб, на начин утврђен у складу са законом којим се уређују евиденције у области здравства.

За такмичаре носиоце стипендија АСС и Олимпијског комитета Србије, медицинску документацију уређује и чува здравствена комисија АСС са стручном службом АСС у складу са законом који уређује евидентирање у области здравства.

Члан 6.

Циљеви утврђивања здравствене способности атлетских такмичара за учешће на такмичењима су очување и унапређење здравља и радне способности атлетичара такмичара, правилно усмерење у спорту, превенција обољевања, повређивања и других поремећаја здравља и инвалидности током бављења спортом.

Прегледима којима се утврђује здравствена способност атлетичара такмичара утврђује се стање здравља, оцењује психофизичка способност у односу на захтеве појединих спортских грана и дисциплина, као и општи утицај физичке активности на организам и обезбеђује адекватна селекција у спорту на основу утврђених предиспозиција у којој се може очекивати највећи успех.

Члан 7.

Утврђивање опште и посебне здравствене способности атлетичара такмичара врши се путем првог, периодичног и ванредног здравственог прегледа.

Члан 8.

Први здравствени преглед такмичара се врши пре почетка бављења одређеним спортским активностима, односно пре/при првој регистрацији за одређени атлетски клуб.

Прегледом се утврђује општа и посебна здравствена способност атлетичара у односу на конкретну атлетску грану, односно дисциплину.

Основни циљ прегледа је утврђивање здравствене способности за бављење одређеном дисциплином и усмеравање ка атлетској грани и дисциплини у којој се, на основу утврђених предиспозиција, може очекивати највећи успех.

Члан 9.

Периодични општи и посебни здравствени прегледи се спроводе у циљу контроле здравља и способности током бављења одређеном спортском активношћу.

Прегледима се утврђује општа здравствена способност спортисте и посебна здравствена способност у односу на конкретну атлетску грану, односно дисциплину.

Члан 10.

Ванредни здравствени прегледи се обављају:

- према медицинским индикацијама, на основу првог или претходног периодичног прегледа;
- после тежих болести и повреда насталих током спортских активности или из других разлога;
- на захтев АСС, атлетског клуба, спортског тренера, лекарске комисије АСС, клупског лекара или самог спортисте такмичара;
- код контроле пола;
- након прекида бављења спортом дужем од годину дана;
- након истека казне због повреде антидопинг правила.

Прегледом се утврђује општа здравствена способност спортисте и посебна здравствена способност у односу на конкретну атлетску грану, односно дисциплину.

Члан 11.

Здравствена комисија са стручном службом АСС дужна је да води евиденцију о извршеним прегледима атлетичара носиоца стипендија АСС и ОКС.

Атлетски клубови чланови АСС, дужни су да воде евиденцију о прегледима за своје такмичаре и да их упозоравају на рокове за преглед.

III Начин и обим спровођења здравствених прегледа

Члан 12.

О утврђеној здравственој способности атлетичара такмичара води се евиденција, уношењем података у медицинску документацију, од дана прве регистрације за АСС, на начин утврђен у складу са законом којим се уређују евиденције у области здравства.

Члан 13.

Захтев за утврђивање опште и посебне здравствене способности спортисте такмичара може поднети АСС, односно атлетски клуб чији је атлетичар такмичар члан, односно сам спортиста такмичар.

Прегледи се обављају у здравственим установама које су овлашћене за преглед спортиста.

Атлетски клуб, односно атлетичар такмичар и здравствена установа која спроводи утврђивање здравствене способности спортиста такмичара непосредно се договарају о терминима прегледа.

Атлетичари такмичари дужни су да се придржавају договорених термина за прегледе.

Члан 14.

Стандард (обим и садржај) здравственог прегледа за утврђивање здравствене способности атлетичара такмичара одређује се на основу стручне анализе специфичних функционалних захтева појединих атлетских грана и дисциплина, као и старосне доби.

Члан 15.

Здравствени прегледи којима се утврђује здравствена способност атлетичара и учесника у школском спорту обављају се у следећим здравственим установама:

1. Здравственим установама које у свом саставу имају специјалистичку ординацију спортске медицине;
2. У Заводу за спорт и медицину спорта Републике Србије и Заводу за спорт АП Војводине;
3. Уколико у јединици локалне самоуправе здравствена установа у свом саставу нема специјалистичку ординацију спортске медицине прегледи којима се утврђује здравствена способност спортиста могу се **изузетно** обављати у специјалистичкој ординацији интерне медицине, кардиологије, педијатрије, медицине рада или опште медицине од стране овлашћених лекара специјалиста.

Регистар овлашћених здравствених установа, лекара и психолога се издаје једном годишње, а налази се у Здравственој комисији у надлежном заводу за спорт и медицину спорта и прослеђује здравственим комисијама спортских савеза.

Утврђивање опште и посебне здравствене способности спортиста такмичара и учесника у школском спорту обављају специјалисти медицине спорта, а изузетно специјалисти интернисти, специјалисти кардиолози, специјалисти медицине рада, специјалисти опште медицине и специјалисти педијатри.

Члан 16.

О резултатима обављених здравствених прегледа и резултатима психолошке процене здравствена установа обавештава:

- прегледаног спортисту такмичара,
- клупског, односно изабраног лекара,
- здравствену комисију АСС за атлетичаре који су носиоци стипендије АСС и ОКС.

Клупски (репрезентативни) лекар може да присуствује утврђивању здравствене способности атлетичара такмичара о коме се стара у складу са спортским правилима.

Члан 17.

Сваки атлетичар такмичар приликом утврђивања здравствене способности за учешће на такмичењима мора да има:

- документ који потврђује идентитет;
- медицинску документацију или информацију клупског лекара о претходним болестима, повредама и лечењу;
- такмичарску књижицу.

Члан 18.

Атлетичар такмичар здравственој установи где је заказан преглед мора да попуни Упитник о личним подацима и медицинској анамнези, најкасније два дана пре заказаног термина за здравствени преглед и да достави здравственој установи где се прегледа.

Атлетичари који су сврстани у категорије:

- заслужни спортиста Србије,
- спортиста међународног разреда,
- спортиста националног разреда

морају доставити попуњен упитник здравственој комисији АСС, најкасније до 30. новембра за следећу такмичарску годину или на захтев здравствене комисије АСС.

Упитник из става 1. овог члана садржи следеће податке:

А. Општи подаци:

- 1) Име и презиме спортисте;
- 2) Јединствени матични број грађана;
- 3) Број телефона;
- 4) Мејл адреса;
- 5) Адреса;
- 6) Занимање;
- 7) Радно место или школа;
- 8) Датум рођења;
- 9) Пол.

Б. Лична спортска анамнеза:

- 1) Спортска организација у којој је спортиста ангажован;
- 2) Национални грански Спортски савез;
- 3) Спортска грана;
- 4) Спортска дисциплина или категорија;
- 5) Тренер;
- 6) Укупан број такмичења на којима је спортиста учествовао,
- 7) Фреквентност (количина) тренинга на недељном нивоу;
- 8) Спортска успешност.

В. Медицинска анамнеза и наследни фактори спортисте:

- 1) Медицинска анамнеза спортисте и наследни фактори:
  - а) Срчани проблеми, аритмија, синкопа;
  - б) Контузија (потрес);

- в) Алергије, астма;
  - г) Учестале инфекције;
  - д) Озбиљне болести (инфективне, малигне ...);
  - ђ) Тешке озледе, операције, хоспитализације;
  - е) Престанак спортских активности на више од месец дана.
- 2) Досадашњи здравствени проблеми и потешкоће:
- а) Симптоми као што су бол – опште (мишићи, зглобови);
  - б) Бол у грудима, губљење даха, лупање срца, аритмија;
  - в) Вртоглавица, краткотрајни губитак свести;
  - г) Симптоми попут грипа, кашља, искашљавања;
  - д) Губитак апетита, губитак на тежини;
  - ђ) Несаница;
  - е) Поремећаји система за варење.
- 3) Лекови / суплементи:
- а) Специфични лек који спортиста тренутно узима;
  - б) Одобрени ТУЕ (изузеће терапијског коришћења);
  - в) Додаци исхрани (суплементи) које спортиста узима;
  - г) Едукација о анти-допинг правилима.
- 4) Вакцинација: Запис о статусу вакцинација (укључујући датуме), посебно вакцинација против Тетануса и Хепатитиса А и Б
- 5) Болести зависности (дуван, алкохол, дрога, играонице, компјутери, мобилни ...)
- 6) Атлетичарке – редовност и трајање менструалног циклуса, када је био први и последњи циклус, активна - неактивна за време циклуса.
- 7) Реакција на физички напор.
- 8) Породична анамнеза (1. генерација, нпр. родитељи, браћа, сестре):
- а) Крвни притисак, мождани удар;
Болести срца (укључујући изненадну срчану смрт);
  - б) Проблеми са крвним судовима, проширење вена; дубока венска тромбоза;
  - в) Дијабетес;
  - г) Бубрежне болести;
  - д) Алергије, астма;
  - ђ) Рак, болести крви;
  - е) Хронични проблеми са зглобовима и мишићима;
  - ж) Хормонални проблеми.

Упитника из става 1. овог члана одштампан је уз овај правилник на обрасцу бр. 1 и његов је саставни део.

Уз Упитник из става 1. овог члана прилажу се важећа спортска правила Атлетског савеза Србије која се односе на здравствене прегледе спортиста, осим ако су раније већ достављена, а у међувремену није било измена.

Упитник из става 1. овог члана, који је датиран потписују спортиста такмичар или родитељ/старатељ и клубски лекар уколико постоји или лекар репрезентације за атлетичаре који спадају у националну категорију.

Члан 19.

Минимални обим прегледа за утврђивања **опште** здравствене способности за учешће на спортским такмичењима обухвата:

- 1) Узимање општих података;
- 2) Висина;
- 3) Тежина;
- 4) Крвни притисак (препоручује се увек користити исту руку и назначити то у медицинској документацији спортисте);
- 5) Глава и врат (оштрина вида);
- 6) Лимфни чворови;
- 7) Грудни кош и плућа (преглед);
- 8) Срце (тонови, шумови, фреквенција срца, ритам);
- 9) Абдомен (укључујући килу, ожиљке);
- 10) Крвне судове (нпр. периферни пулс, шумови вена, проширење вена);
- 11) Преглед коже;
- 12) Нервни систем (нпр. рефлекси, сензорне неправилности);
- 13) Коштано-мишићни систем са постуралним статусом (кичмени стуб, грудни кош, доњи и горњи екстремитети);
- 14) Електрокардиограм ;
- 15) Лабораторијска испитивања: Комплетна крвна слика (хемоглобин, хематокрит, еритроцити, леукоцити, тромбоцити); шећер у крви; тест урина (тест мерне тракице како би се утврдио ниво протеина и шећера);
- 16) Друге прегледе ако захтева лекарска комисија АСС.

Члан 20.

Стандардни обим прегледа за утврђивање **посебне** здравствене способности за учешће на спортским такмичењима поред прегледа из члана 19. обухвата:

- 1) Лабораторијске претраге: седиментација; уреа; креатинин; аспартат аминокиселинске трансфераза (АСТ); аланин аминокиселинске трансфераза (АЛТ); билирубин (укупни), урин са седиментом; по медицинским индикацијама: ТИБЦ, УИБЦ, масноће у крви (холестерол, ХДЛ и ЛДЛ холестерол, триглицериди), протеини;
- 2) Крвна група и Rh фактор – по медицинским индикацијама;
- 3) Мала спирометрија – ПЕФ;
- 4) Ехокардиографија за децу и спортисте националне категоризације, а касније према индикацијама;
- 5) Психолошки прегледи: обавезан психолошки преглед на 2 године у узрасту од 12 – 18 година за све националне селекције, и према захтевима тенера одређених националних/клубских селекција;
- 6) Неуролошки преглед;
- 7) Тест оптерећења на ергоциклу или тредмилу са континуираним праћењем ЕКГ-а; један пут годишње и по медицинским индикацијама;
- 8) Гинеколошки преглед атлетичарки – по медицинским индикацијама;
- 9) Проширена антропометрија: БМИ, проценат телесне масти, проценат мишића. Антропометријска мерења могу да буду проширена у односу на захтеве спортске дисциплине и потребе корисника;

- 10) Радиолошки преглед и ултразвучна снимања: ултразвучно снимање, рендгенски снимак, ЦТ, ЕЕГ и МРИ по медицинским индикацијама;
- 11) Друга испитивања неопходна за оцењивање здравствене способности спортисте према медицинским индикацијама.

Члан 21.

Резултати обављених додатних здравствених прегледа (снимци и налази), посебно након спортских повреда, морају бити приложени медицинској документацији спортисте.

Члан 22.

На основу извршених здравствених прегледа:

- 1) даје се оцена здравственог стања и физичке способности;
- 2) подаци са оценом уписују се у медицинску документацију;
- 3) уписује се оцена у такмичарску књижицу;
- 4) саставља се извештај за спортисту, здравствену комисију и клупског лекара;
- 5) шифрирају се утврђена обољења и абнормалности по МКБ и предлажу одговарајуће мере.

Члан 23.

Утврђивање здравствене способности спортисте такмичара обухвата оцену здравственог стања и предлог мера за очување здравља спортисте.

Оцене о способности за учешће на спортским такмичењима у оквирима одређене атлетске дисциплине су:

- 1) способан,
- 2) способан са следећим ограничењем,
- 3) привремено неспособан,
- 4) неспособан за предложену атлетску дисциплину,
- 5) неспособан,
- 6) оцена и мишљење се не могу дати због...

Оцену потписује овлашћени лекар и оверава га својим факсимилом и печатом овлашћене здравствене установе у којој је преглед обављен.

Оцена резултата психолошке процене потписује и оверава овлашћени психолог здравствене установе у којој је преглед обављен.

Оцена се даје непосредно након обављеног прегледа, а најкасније у року од десет дана.

Оцена се уписује у медицинску документацију спортисте такмичара, и у такмичарску књижицу.

Члан 24.

Трошкове утврђивање здравствене способности спортиста такмичара за учешће у спортским такмичењима сноси спортска организација или атлетичар такмичар.

IV Организација здравствене заштите на такмичењу

Члан 25.

Организатор такмичења из програма и под ингеренцијом Атлетског савеза Србије, је обавезан да обезбеди присуство лекара или екипе хитне помоћи током трајања целог такмичења.

Члан 26.

Медицински простор мора да буде видно обележен и да му се може несметано прићи током целог трајања такмичења.

Члан 27.

Организатор такмичења за време трајања такмичења обезбеђује возило за транспорт повређених и оболелих.

Члан 28.

Сви такмичари који наступају на такмичењима из програма и под ингеренцијом Атлетског савеза Србије, такмиче на сопствену здравствену одговорност и одговорност атлетских клубова који су их пријавили за такмичење.

Члан 29.

У случају повреде или болести на самом такмичењу и борилиштима, дежурни лекар је дужан да пружи прву помоћ у складу са препорукама Министарства здравља Републике Србије.

Члан 30.

Лекар или овлашћено лице екипе хитне помоћи које дежура на такмичењу из програма или под ингеренцијом АСС дужно је да на крају такмичења уколико је било повреда или болести попуни извештај (Повредни лист) и да га посредством делегата такмичења АСС достави Здравственој комисији АСС.

Повредни лист је као образац бр.2 саставни део овог Правилника.

Члан 31.

У случају да се повреде атлетичари који су разврстани у категорије:

- заслужни спортиста Србије,
- спортиста међународног разреда,
- спортиста националног разреда

било на тренингу или такмичењу дужни су да попуне повредни лист који ће потписати и атлетичар и тренер и исти у року од 48 часова доставе здравственој комисији АСС.

Повредни лист је као образац бр.2 саставни део овог Правилника.

Члан 32.

Садржај опреме, лекова и медицинских средстава (тзв. лекарска торба), за свако дежурство на кампу или приликом наступа репрезентације на екипним такмичењима, мора бити према спецификацији Здравствене комисије АСС, која је саставни део овог правилника.

V Допинг контрола

Члан 33.

Давање и узимање допинг средстава је строго забрањено.

Члан 34.

Антидопинг контрола се може вршити на свим такмичењима из програма АСС у складу са правилима рада Антидопинг агенције Републике Србије (АДАС) и ИААФ-а.

Делегат такмичења АСС у сарадњи са организатором такмичења је дужан да у потпуности сарађује са представницима АДАС-а без обзира да ли су били обавештени или не, да ће се на такмичењу вршити антидопинг контрола.

Члан 35.

Такмичар који не приступи антидопинг контроли, на коју је уредно позван, сматраће се позитивним, дисквалификоваће се и против њега ће бити покренут дисциплински поступак.

Лице које спречава такмичара да се подвргне антидопинг контроли, учествује у давању антидопинг средства или подржава такмичара у томе, казниће се аутоматском суспензијом и против њега ће бити покренут дисциплински поступак.

Члан 36.

Лекар који приликом прегледа спортисте такмичара посумња да је спортиста користио допинг средства или било који други здравствени радник који је ангажован у АСС које има сазнања да је спортиста користио допинг средства дужан је да о томе обавести Антидопинг агенцију Републике Србије.

VI Здравствена комисија АСС

Члан 37.

Здравствена комисија АСС броји 3 (три) члана.

Председника и чланове Здравствене комисије АСС именује УО АСС, на предлог председника УО АСС.

Члан 38.

Здравствена комисија АСС врши следеће послове:

- предлаже измене и допуне Здравственог правилника АСС,
- предлаже УО АСС план свог рада,
- организује вођење администрације у сарадњи са стручном службом АСС,
- са стручном службом АСС организује чување медицинске документације спортиста такмичара и других лица која се достављају АСС,
- организује континуирану едукацију у договору са Стручним саветом АСС,
- непосредно сарађује са другим струковним организацијама и научним институцијама,
- одређује инструкторе и предаваче на семинарима,
- припрема за објављивање стручне публикације, приручнике и др. стручну литературу,
- учествује у организацији и спровођењу лиценцирања лекара и другог медицинског особља,
- активно сарађује са другим организацијама савеза,
- прати промене које прописују здравствене организације и институције,
- обавља и друге послове у циљу реализације задатака комисије.

Члан 39.

Здравствена комисија АСС се састаје према потреби, а најмање два пута годишње и то на почетку и на крају такмичарске сезоне.

Здравствена комисија АСС своје активности спроводи у сарадњи са генералним секретаром АСС.

Члан 40.

Састанке здравствене комисије АСС сазива председник здравствене комисије АСС или члан здравствене комисије АСС кога овласти председник здравствене комисије АСС.

Члан 41.

Здравствена комисија пуноважно одлучује ако састанку присуствује више од половине чланова, а одлуке су пуноважне ако за њих гласа више од половине присутних чланова.

Члан 42.

Све исплате здравствених радника ангажованих у реализацији програма и задатака које је на предлог Здравствене комисије АСС усвојио УО АСС, врше се преко жиро рачуна, а на основу писмено закљученог уговора и у складу са законом.

VII Јавност рада

Члан 43.

Рад Здравствене комисије АСС је јаван.

Медицинска документација спортиста такмичара и других лица која се прикупља и чува у стручној служби АСС може бити доступна само члановима Здравствене комисије АСС.

VIII Завршне одредбе

Члан 44.

Измене и допуне овог Правилника врше се на основу поступка који важи за његово доношење.

Члан 45.

Тумачење одредби овог Правилника даје УО АСС, а између две седнице УО АСС Здравствена комисија АСС.

Члан 46.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на званичном сајту АСС.

У Београду, 28. децембра 2011.

Председник УО АСС
Веселин Јевросимовић